

Polietilénfóliák piaca: növekedés Keleten

Az Applied Marketing Information – AMI (Bristol, Nagy Britannia) új tanulmányában átfogóan vizsgálta a polietilén (PE) fóliák piacát, a világ különböző régióinak termelését, kereskedelmét és keresletét. A múltbéli és a jelenlegi piaci folyamatok alapján a jelentés 2018-ig tartó előrejelzést ad.

Tárgyszavak: polietilénfólia; piaci adatok; Ázsia; prognózis.

A PE fóliák piacán a 2008. évi pénzügyi válságot követően bekövetkezett visszaesés máig érezteti hatását az iparágban. A válságot közvetlenül megelőzően – 2008 őszen – a polietilénárak az egekbe szöktek. Ebben a helyzetben a fóliagyártókra erős nyomás nehezedett, hogy csökkentsék a végfelhasználók emelkedő költségeit, amit vékonyabb fóliák kínálatával oldottak meg. A válságot követően az igények visszaestek, ami nemcsak a nyugat-európai és az észak-amerikai fóliagyártókat érintette kedvezőtlenül, hanem olyan exportorientált országokat is, mint pl. Dél-Korea.

Északkelet-Ázsia (Kínát is beleértve) a világ legnagyobb fóliagyártó régiója, amely a világ PE fólia termelésének harmadát adja. Délkelet-Ázsia további 10%-kal járul hozzá a termeléshez, ezáltal *Ázsia világpiacon részesedése meghaladja a 40%-ot*. Észak-Amerika és Nyugat-Európa együtt 30%-ot tesz ki. A piaci mozgásokat jellemzi, hogy Ázsia termelése három évvel a pénzügyi válság kitörése előtt még nem érte el 40%-ot. Akkoriban Észak-Amerika és Nyugat-Európa 20–20%-át adta a világ PE fólia gyártásának. Ázsia termelésének hajtóereje Kína, míg Északkelet- és Délkelet-Ázsia növekvő készlete főleg a régió kívülrre kerül.

A világon gyártott PE fólia negyedéből hordtáska, tasak készül, ugyanakkor számos környezetvédő csoport követeli a biológiailag nem lebomló tasakokra különadók kivetését. A kiskereskedelemi szektorra is egyre nagyobb nyomás nehezedik, hogy növeljék a lebomló és csökkentsék az ingyen adott zacskók mennyiségét. A PE fóliák termékcsoportok szerinti megoszlását az *1. táblázat* mutatja.

A piac másik fontos területét a csomagoló, feszítő (sztreccs) és a mezőgazdasági fóliák jelentik, ezt szorosan követik a zsugorfóliák és a műszaki fóliák. A feszítőfóliák a PE-LD/PE-LLD alapanyagok fő felvevő piacát jelentik, ez a terület is dinamikus bővül.

A feszítőfóliákat döntően a raklapok tartalmának rögzítésére és védelmére használják. Emellett egyre nagyobb arányban alkalmazzák ezeket a fóliákat a mezőgazdaságban silózásra és az élelmiszeriparban tartós és költséghatékony csomagolásra.

A mezőgazdasági célú fóliák sokrétűek, ebbe a kategóriába tartoznak talajtakaró, melegházi és a már említett silózási fóliák. A talajtakaró fóliák alkalmazásának egyik

legfontosabb előnye, hogy növelik a talaj hőmérsékletét, ami javítja a gyökerek víz- és tápanyagfelvevő képességét, ezáltal erőteljesebb növekedést és jobb terméskötődést biztosítanak. Kertészeti és szabadföldi növénytermesztésben egyaránt felhasználhatók. A talajtakaró fólia színe meghatározza annak optikai tulajdonságait (visszaverő képesség, elnyelőképeség, átteresztőképesség), ezen keresztül pedig azt, hogy milyen mértékben melegszik fel a fólia alatt a talaj, a fólia felszíne, illetve milyen mértékben változik meg a növény körüli mikroklíma. Kiváló hatásmechanizmusuknak köszönhetően megakadályozzák a gyomosodást és gombásodást, valamint növelik a terméshozamot és az öntözés hatékonyságát. A melegházak külső borítására használt sátorfóliák UV és IR sugárzással szembeni védelemmel ellátottak.

1. táblázat

A világ PE fólia piac termékenkénti megoszlása 2013-ban

	Megnevezés	Részesedés, %
1.	Hordtáskák, tasakok	25
2.	Sztreccsfóliák	9
3.	Mezőgazdasági fóliák	8
4.	Zsugorfóliák	7
5.	Mélyfagyasztási fóliák	4
6.	Műszaki fóliák	4
7.	Zsákfóliák	3
8.	Geomembránok	3
9.	Nagy teherbírású zsákok	3
10.	PE fóliák laminátumokhoz	3
11.	Építőipari fóliák	2
12.	Higiéniai fóliák	1
13.	Nyújtott fóliás csomagolás	1
14.	Egészségügyi fóliák	1
15.	Egyéb fóliák	26
	Összesen	100

A zsugorfóliák két csoportját különböztetik meg. Az egységcsomagolás fóliázása tipikus példája a másodlagos csomagolásnak, amikor különböző termékekből állítanak össze a szupermarketek egyedi rendeléseinek megfelelő csomagokat. A fóliázás nemcsak az áru védelmét biztosítja szállítás során, hanem – nyomtathatósága miatt – egyedi és vonzó megjelenítést ad a rakománynak. A második csoportot a raklapcsomagoló zsugorfóliák képezik. Ez a megoldás volt az első hatékony eljárás, amely az áruk védelmét szolgálta, és máig ez a legjobb módszer az időjárás viszontagságainak kiküszöbölésére.

A műszaki fóliák széles alkalmazási kört fednek le. Ezek koextrudált többrétegű termékek, amelyeknek az egyes rétegek különleges tulajdonságokat biztosítanak. Ilyenek a légzárás, a fokozottabb szilárdság, a hajlékonyság, a hegeszthetőség, a nyomtathatóság. A gyártás során általában, max. 7 réteget egyesítenek. A 7 réteg között lehetnek más anyagok is, pl. EVOH, PA, PET vagy PP. Ezeket a többrétegű fóliákat friss élelmiszer, snack, szárított élelmiszer, állateledel, gyógyászati termékek stb. csomagolására használják. A CAP/MAP csomagolástechnikai eljárással zacskóba, talpas zacskóba is tölthető a termék. A megoldás lehetővé teszi a védőgázos csomagolási eljárások és a különféle lezárási módok alkalmazását, amelyek fokozzák a felhasználók kényelmét. Az ipari és élelmiszeripari fóliák előállíthatók metallocén katalizátorral gyártott PE granulátumból is. Ezen fóliák kedvezőbb mechanikai paraméterekkel rendelkeznek a standard PE-LLD-ből készülő termékekénél, így egy adott felhasználási célra vékonyabb fólia is megfelelő.

PE-LD árak alakulása

A 2006-2013 közötti időszakban a PE-LD árak alakulása markáns ingadozásokat mutat. A 2008 szeptemberéig tartó 3 évben az 1070 EUR/t ár, 1500 EUR/t fölé emelkedett, elérve a periódus csúcspontját. A válság hatására, az árak 2009 januárjára 700 EUR/tonnára zuhantak, az ár fél év alatt gyakorlatilag megfeleződött. A mélypontról elindult növekedés lassú volt és csak 2010 tavaszára érte el a 2006. januári árszintet. A folytatódó konjunktúra eredményeként 2011 tavaszán az ár már közel járt a válság előtti 1500 EUR/tonnához. 2011-nyarától 2013 őszéig az árak az 1100–1400 EUR/t közötti tartományban ingadoztak. Ebben az időszakban 250 EUR/t negyedévenkénti ármozgások is bekövetkeztek. Az időszak végét jelentő 2013. szeptemberi ár 1300 EUR/t volt.

Kereskedelmi forgalom

Az egyes régiók közötti polietilénfólia-kereskedelem mintegy 1 millió tonnával nőtt 2005–2012 között, az exportőrök rangsorát Északkelet-Ázsia és Délkelet-Ázsia vezeti. A legnagyobb importőr Nyugat-Európa, amely millió tonnát meghaladó mennyiséget hoz be Délkelet-Ázsiából, Közép-Európából, Északkelet-Ázsiából és Közel-Keletről. Észak-Amerika a második legnagyobb importőr, behozatalának 60%-a Északkelet-Ázsiából és 20%-a Délkelet-Ázsiából érkezik. Előrejelzések szerint az elkövetkező öt évben a világkereskedelem volumene mintegy félmillió tonnával nő, ezen belül a fólia kereskedelme 600 ezer tonnával bővül, míg a zacskók és tasakok forgalma 100 ezer tonnával csökken.

A PE fólia piacának alakulásában egyéb fontos tényezők is szerepet játszhatnak a jövőben. Az észak-amerikai palagáz-kitermelés elterjedése alacsonyabb nyersanyag- és energiaárakat eredményez. E tényező az európai termelőket hátrányosan érinteni a világpiacon.

A közel-keleti országok versenyképessége is várhatóan emiatt csökken. Északkelet-Ázsia, Délkelet-Ázsia és az indiai szubkontinens nettó exportja az elkövetkező öt évben csökkenő irányt vesz. Csak a közel-keleti régió nettó exportja növekszik. A többi régió – Független Államok Közössége, Dél-Amerika és Afrika – nettó importja emelkedik, ezzel ellentétben Észak-Amerika és Közép-Európa nettó importja – az export magas szintje miatt – visszaesik.

Az elkövetkező öt évben több mint 6%-kal bővül a világ PE fólia kereslete, és ez további 20 millió tonnás felhasználást eredményez. Északkelet-Ázsia PE fólia kereslete 8%-kal növekszik évente, amivel folyamatosan emeli a világpiaci részesedését. Délkelet-Ázsia és Észak-Amerika szintén emelkedést mutat és tartja a jelenlegi világpiaci részesedését. A Közel-Kelet a leggyorsabban fejlődő régió 10% évenkénti bővüléssel. Az indiai szubkontinens hasonló mértékben nő, de jóval alacsonyabb bázisról indul. A termelési volumet vizsgálva Északkelet-Ázsiáé a vezető szerep 8 millió tonnával. Észak-Amerikában 3 millió tonna előállítás várható. Közel-Kelet, Délkelet-Ázsia, India, Dél- és Közép-Amerika egyenként 1,5 millió tonna gyártása prognosztizálható.

Az európai országok elhúzódó pénzügyi-gazdasági válsága, és a kormányzatok megszorító intézkedései következtében Nyugat-Európa világpiaci részesedése 3%-kal csökken, és a termelés növekedési üteme is csak 1%-kal lesz több. Hosszabb távon nehéz megjósolni, hogy Nyugat-Európa milyen mértékben fog részt venni a PE fólia exportjában. A nettó import várhatóan növekedni fog, mert csökken az exportaktivitás. Nyugat-Európa PE fólia gyártását hátrányosan befolyásolják a magas nyersanyag-, energia- és munkaerőköltségek és a versenyképtelen árak. Az elmúlt években a válság miatt elmaradt tőkebefektetések hatására a gépparkok is elavultak. A piaci folyamatokat tekintve a feszítőfóliák termelése 2 millió tonnával növekszik az elkövetkező négy évben, hasonlóan a zacskókhoz és a zsákokhoz. A műszaki fóliák, mezőgazdasági fóliák, nagy teherbírású zsákok és a zsugorfóliák termelése is bővül.

Összegzésképpen megállapítható, hogy világviszonylatban a PE fólia ipar nagy jövő előtt áll. Viszont itt is lesznek nyertesek és vesztesek a globális verseny hatására.

Összeállította: Jankelovics Péter

Campin J.: PE film market: rising in the East = Film and Sheet Extrusion, 3. sz. 2014. p. 23–26.